

NRARAARARA JISQS NYE NA IKPÉ NÁEZIGHIEZI

Matiu 26:47-68; 27:1, 2, 11-26.

IHEÒMÙMÙ 431

Nke Ndị okenye

AMAOKWU IBUN'ISI: “Achiri ya n’ihe-ike, ma ya onwe-ya wedara onwe-ya n’ala, we ghara isaghe ọnu-ya; dika aturu nke anākpuru ije n’ogbugbu-ya, na dika nne-aturu nke dara ogbi n’iru ndi nākpacha ya aji; e, ọ digh asaghe ọnu-ya” (Aisaia 53:7).

I Njide Ejidere Jisqs N’oge Hour nke Ochi chiri

- 1 Óké igwè mmadụ ndị ji mmaagha na osisi ka ezigara ijide Jisqs, Matiu 26:47.
- 2 Judas ji isutuonụ rara Jisqs nye, Matiu 26:48-50.
- 3 Pita mịputara mmaagha ya wee bipu ntị Malkos, Matiu 26:51-56; Jọn 18:10.

II Ikpé niile ahụ n’iru Nnọkọ Ndị Ju N’etitiabalị na N’ututu

- 1 Ikpé mbụ ekpere Jisqs n’iru Kaiafas bụ nime abalị, Matiu 26:57-68.
- 2 Ikpé nke abụọ ekpere Jisqs n’iru Kaiafas bụ mgbe chi boro, Matiu 27:1; Mak 15:1; Luk 22:66-71.

III IKPÉ ATỌ AHỤ EKPERE N’IRU NDỊ IKPÉ NKE NDỊ ROM

- 1 “Ahughm ihe kwesiri ahuhu nmehie n’aru Nwoke a” bụ mkpebi ikpé mbụ nke Pailat, Matiu 27:1, 2, 11-14; Luk 23:1-5.
- 2 Herod chọputara na ọ dighi ihe Jisqs mere nke kwesiri iweta onwu, Luk 23:6-11, 15.
- 3 Mgbe akpotara Jisqs n’iru Pailat nke ugbò abụọ, ọ choro irapu Ya, Matiu 27:15-23; Luk 23:13-20; Jọn 19:12.
- 4 Itimkpu nke igwè mmadụ ahụ ka eji kpebie ikpé, Matiu 27:24-26.

NKỌWA DỊ ICHEICHE

Àtùmààtù ahụ

Abalị abụọ tupu ememe Ngabiga erue, ndịisi nchụjà na ndị odeakwukwọ na ndịokenye ha nọkoronụ n’obí Kaifas onyeisi nchụjà, itụ àtùmààtù ụzọ agaesi gbue Jisqs náakpalighi igwè mmadụ ahụ. Ọ bụ ngwangwa nke a gasiri ka Judas na ndịisi nchụjà kwurita okwu wee kwenye irara Jisqs nye ha n’onu ego iri ọlọcha atọ dika Zekaraia buworo ya n’amuma: “M’we si ha, ọ buru na ọ di nma n’anya-unu, nyenum ugwo-olum; ma ọ digh, gharanu. Ha we tua ugwo-olum, bú orú ego ọlọ-ocha na iri” (Zekaraia 11:12). Site na mgbe ahụ gaa n’iru Judas wee náechere inweta ohere ya. N’abalị nke Ememe Ngabiga ahụ, náání Jisqs na mmadụ iri na abụọ ahụ nọ. Nke a bụ ohere nke Judas nwere. Kraist agwawo ya na ọ bụ ya gaarara Onyenwe ya nye, ma nke a egbochighi ya. Dika onyendu nke igwè mmadụ ahụ ji iheagha nke ndịisi nchụjà kwadoro nye ya, Judas siri “Ekele, Rabai” wee sutu Jisqs onu.

Ikpé Mbụ ahụ

Ọ bụ ezie na ọ bụ kwa n’abalị, ndị odeakwukwọ na ndịokenye gbakotara ikwu otú agaesi gbue Jisqs. Ndikom ndia, ná arughịkà, mejuputara onuogugu ndikom ahụ náaghaghị ino n’otu nnokoi kpé ahụ maobu Sanhedrin, nke bu ulo ikpé kachasi ukwu nke ndi Ju. O megidere iwu nke nnokoi kpé a izuko n’abalị, ma ugbu a, ha no n’ebe a ikpeikpe megide Nwoke ahụ bu Onye ha gbagideworo izu ojoo. Ajọ obi ha nwere n’ebe Kraist nọ ezuo ime ka ha ghara ibu ndi tozuruoke ikpe Ya ikpe. Ọ foduru ntakiri ka ihe niile nnokoi kpé a mere iji kpee Jisqs ikpe buru ihe megidere omen’ala ahụ nke ha kwesiri ijigide.

Ha choro ndiamà ha gaeji boo Jisqs ebubo n’iru nnokoi kpé ahụ, ma o siri ike ihuta mmadụ abụọ kwuru otú ihe. “Ma emesia abua bira, si, Nwoke a siri, Apurum ikwatu ulo nsọ a nke Chineke, wu kwa ya n’ubochi atọ” (Matiu 26:60, 61). “Obuna otu a ama-ha abugh kwa otu” (Mak 14:59). Ebe ọ bụ na

àmà mmadụ abụọ ndia adakotaghị maolị, àmà ha abaghị kwa urù dika Iwu ahụ sị dī. “N’onu ndi-àmà abua, ma-qbụ ndi-àmà atọ, ka agēme ka ọ nwua, bú onye gānwu anwu; agagh-eme ka ọ nwua n’onu otù onye-àmà” (Deuteronomi 17:6).

Jisọs nūrụ ka ndjàmà ndia naebo Ya ebubo ụgha, ma ọ dighị mgbe O kwuru okwu qbuná otù n’igopu Onweya. “Achiri ya n’ihe-ike, ma ya onwe-ya wedara onwe-ya n’ala, we ghara isaghe onu-ya; dika aturu nke anākpuru ije n’ogbugbu-ya na dika nne-aturu nke dara ogbi n’iru ndi nākpacha ya aji; e, ọ dighị asaghe onu-ya (Aisaia 53:7).

Iwu nke ndi Sanhedrin gbochiri onye ọ bula nime ha ibụ onye náeboebubo. Maqbụ site n’itụaka nke ebubo ka onyeisi ha; bú onyeisi nchujà kwuru sị “Ewerem Chineke di ndụ gba Gi iyi, ka I gwa ayi ma Gi onwe-gi bu Kraist ahụ Okpara Chineke” (Matiu 26:63). Ebe etinyere ya n’onodu inu, Kraist rapuru igbankiti ma za sị “Gi onwe-gi kwuru.” Ozizá Jisọs dika Mak dere ya bu “Mu onwem bu ya.” Ọ bu ihe megidere iwu iji ihe mmadụ kwuru wee maa ya ikpe. Site n’iji inu ru gide Jisọs ka Ọ zaa ajuju nke a, ha naamanye Ya ka O kwue okwu ibụ ihe akaebe nke ha gaeji maa Ya ikpe.

Ha niile kwekoritara sị na ikpe okwunkwulu amawo Jisọs na O kwesikwara onwu, ebe O kwetara na Ya Onweya bu Kraist ahụ, Okpara Chineke. Nke a ekwighi ka akpo ya mkwulu ma ọ bughị ma ha weputara ihe gaegosi na Ọ bughị Mesaia ahụ. Ọ dighi ihe ọ bula emere iji choputa na okwu Ya abughị eziokwu. Anyi naaghotà na dika iwu ndi Ju si di, otu onye okaike nime ndi ikpe ahụ aghaghị iguzoro igopu onye ahụ anaebobubo; onyeike a ka enyere ike ikwu na ikpe amaghị onye ahụ. Mmadu niile ikweketa na ikpe mara mmadụ n’ike metutara onwu putara na ihe ekpere n’ike agaghị eguzo n’ihi na ọ digh onye kwuchitara onu onye ahụ anaebobubo. Ihe nke a putara bu na ikpe nke mbu nke ekpere Jisọs eguzoghị n’ihi na (nke mbu) nnokoike ahụ kweketa n’otu na ikpe mara Ya; (nke abuo) ọ dighi ndjamà abuo kwuru otu ihe megide Ya; (nke ato) ebubo nke mkwulu apughị iguzo, n’ihi na ọ bu site n’igbaama nke Ya onweya na Ya bu Okpara Chineke, ọ dighikwa ihe eweputara nke naegosi na Ọ bughị Ya bu Masaia ahụ.

Ikpe nke Abuo ahụ

Ọ bu ihe di n’iwu na n’ike metutara onwu na ndu apuru ima mmadụ ikpe onwu naani mgbe ekpeworo onye ahụ ikpe ugbò abuo. Otù ubochi zuruezu aghaghị idi n’etiti ikpe abuo ndia. Ha mere ka agaasi na ha emewo dika iwu si di site n’ichere ka chi boq tupu amalite kwa ikpe nke abuo ahụ. Ọ dighi ndjamà eweputara ka ajuo ha ajuju, nnokoike ahụ wee mebie kwa iwu ahụ ozo site nime ka Jisọs gbaama megide onweya. Ọ dighi otu nime ndi ikpe ahụ kwuchitara onu Ya. Mkwekorita ha na ikpe amawo Ya eguzoghị n’ihi na ọ dighi onye kwuchitara onu Ya. Kama ikpebi na ikpe amaghị Ya, amara Jisọs ikpe onwu n’ihi na ekpere Ya ikpe onyenkwulu.

Asi na ndi Sanhedrin nwere ikike n’oge a imezu ihe ha kpebiri n’ike, ha gaejiworu nkume tugbuo Jisọs ngwangwa. Ochichi nke ndi Rom rapuru nnokoike nke ndi Ju n’onweha ihe banyere ibiobi ha na okpukpe ha ma ihe ọ bula nke metutara onwu na ndu ka agaekpebi n’iru onyeisi nke uloike ndi Rom. Nnokoike nke ndi Ju ekpebiwo ikpe wee maaike nke ha naenweghi mkwagide nke iwu ọ bula ima na imezu. Ebe ikike ndi Sanhedrin jedebere n’ike a bu ibo mmadụ ebubo n’iru onyeisi ikpe (majistret) nke Rom.

Ná Nlekota ha

Mgbe Ọ no n’aka ndi Sanhedrin, Jisọs kwesiri ka emeso Ya omume dika iwu nke ochichi obodo ahụ si di kama nke a, ha mere Ya ihe ihere -- ha gbūara Ya aso (onummiri) tie kwa Ya aka. Nke a abughị naani imegide ihe ahụ bu olu diri uloike dika iwu si di, kama ọ bu kwa ileda ugwu nke nnokoike ahụ dikarisi elu nke mba ndi Ju anya. Aisaia buru amuma banyere mmeso ojuo a “Azum ka m’nyere ndi-oti-ihe, ntim abua ka n’nyere ndi nekwofu afu-onu: ezopughm irum n’onodu ihere anetinyem na qbubu-onu” (Aisaia 50:6). Otutu mgbe ka anyi naarutaka n’obe ahụ dika ihe atu nke ahuhu Kraist huru n’ihi anyi, ma otutu ka ha di bu ahuhu nke Ọ huro tupu O rue n’obe. “Ma ya onye-ya bu onye amapuro site na njehie nile nke ayi, onye szopaworo site n’ajo omume nile nke ayi: ahuhu-nmehie nke udo ayi di n’aru ya; ọ bu kwa ubiri-utari-ya ka ejiri me ka aru-ayi di ike” (Aisaia 53:5).

N’iru Pailat

Ebe ndị Sanhedrin (nnọkọikpé) ahụ kpebiworo ikpé wee maa Ya ikpéonwụ n’ihi mkwulu, ha kere Jisọs agbụ kpoğa Ya n’iru Pailat, bú majistret nke ndị Rom. Ọtùtù nke ikwaemò ahụ nke ikpé ndị Sanhedrin kpere Ya ka apurụ ihu nkeoma n’ebubo Pailat naebo Jisọs. Échefuru ihe niile banyere ikpé mkwulu nke ha siri na ọ mara Ya. Eboro Jisọs ebubo na Ọ gbara izu imegide ọchịchị nke ndị Rom. Ebubo a gaeme ka Pailat naantị, ebe ọ gaghị añaantị n’ebubo nke mkwulu ahụ, n’ihi na mkwulu abughị mmebi nke iwu ndị Rom. “Ha we malite ibo Ya ebubo, si, Ayi huru Onye a, ka Ọ nēduhie mba-ayi, nēgbochi ha itu ùtú nye Sisa, nāsi kwa na Ya onwe-ya bu Kraist, buru kwa Eze” (Luk 23:2). Lee ụdị ụgha jọgburu onweya nke a bụ n’ebe okwu niile nke Jisọs kwuru dị, “Nyeghachinu ihe nke Sisa” (Matiu 22:21). Pailat nyere mkpebi mbụ ya irapụ Jisọs site n’okwu ndị a “Ahughim ihe kwesiri ahuhu-nmehie n’aru nwoke a” (Luk 23:4).

N’Iru Herod

Mgbe agwara Pailat na Jisọs si na Galili pụta, bú ebe dị n’okpuru ọchịchị nke Herod, Pailat zigaara ya Jisọs. N’iru Herod “ndi-isi-nchu-aja na ndi-ode-akwukwo we guzo, nēbo Ya ebubo si-ike” (Luk 23:10); ikpe amaghị Jisọs, “Herod, ya na ndi-agma-ya, we me Ya ka Ọ buru ihe-efu, o me-kwa-ra Ya ihe-ochi, we gbokwasi Ya uwe mara mma nke uku we zighachi Ya jekuru Pailat” (Luk 23:11). Nka bụ kwa okwu mkpebi ikpe nke abụ nime uloikpe nke ndị Rom ime ka Jisọs laa ma nwere onweya.

N’iru Pailat Nke Ugbo Abụ

“Pailat we kpọkọ ndi-isi-nchu-aja na ndi-isi na ndi-Ju, si ha, unu kutaram nwoke a, dika onye nēduhie ndi-Ju: ma la mu onwem kpere Ya ikpe n’iru unu, ma ahughm ihe ọ bula n’aru Nwoke a kwesiri ahuhu-nmehie n’ihe nile unu ji bo Ya ebubo: é-è, ọbuna Herod ahugh: n’ihi na o zighachiri Ya nye ayi: le kwa, ọ digh ihe ọ bula kwesiri onwu ka O meworo. Ya mere. mgādo Ya aka na nti, we rapu Ya” (Luk 23:13-16). Site n’okwu ndịa Pailat naenye kwa mkpebiikpe ya nke ugbo abụ na “ikpe amagh Ya.”

Ọ buru na Pailat bụ nwoke náeguzo n’okwu ya, ọ gaeguzoworị n’ihe o kwenyere wee rapu Jisọs kama nke a, mkpọtụ nke igwè mmadụ ahụ meriri. “Pailat we kpebie ka eme ihe ha rịorọ” (Luk 23:24). Site nime otú a, Pailat mebiri eziokwu ahụ nke dị n’iwu nke ndị Rom nke náasi: “Iti-mkpu efu nke igwè madu ka ana-agaghị anabata mgbe ha na-akpọ mkpu ka arapụ onye ikpe mara, ma-ọbụ ka ama onye ikpe na-amaghị ikpe.”

Ma nke ka njo karịsịa imebi eziokwu nke iwu ndị Ju na nke ndị Rom, Pailat mebiri iwu nke Eluigwe site n’iji ikpeikpé ziriezi nye onye ahụ nke o kwuru banyere Ya si: Mu onwem ahugh ihe kwesiri ahuhu-nmehie nime Ya” (Jón 18:38), na site n’inyefe Ya n’aka ndịiro Ya ka akpọgbue Ya, ebe O naatụ egwù onuma nke mmadụ karị iwe nke Chineke. N’uzọ dị otú a ka esimezue ihe edere n’Akwwkwonsọ nke náekwu: “Ndi-eze nke uwa nēguzo onwe-ha, Ndi-isi nāgbakota kwa izu imegide JEHOVA, na imegide onye-Ya etere manu” (Abù Ọma 2:2).

AJỤJỤ DỊ ICHEICHE

- 1 Kpọọ ụzọ ụfọdụ nke ikpeekpere Jisọs jiri buru ihe megidere iwu.
- 2 Ọnye bipurụ ntị orù nke onyeisi nchujà?
- 3 Ọlee amuma dị icheiche eburu na Testament Ochje nke emezuru n’iheomumụ anyị a?
- 4 Kpọọ aha ndịisi dị icheiche ndị akpọtara Jisọs n’iru ha.
- 5 Ọlee akukụ nke obodo ahụ nke dị n’okpuru ọchịchị Pailat?
- 6 Ha dị Herod anọ akpọrọ aha na Testament Ọhụ. Gịnị ọzọ ka edere banyere Herod nke a?
- 7 Ikpe gịnị ka nnọkọikpé nke ndị Ju siri na ọ mara Jisọs?
- 8 Gịnị bụ ebubo dị icheiche ha boro Jisọs n’iru Pailat?
- 9 Ọ dị ikpeomuma mmehie Pailat huru n’aru Jisọs?
- 10 Gịnị mere Pailat ji kwe ka akpọgbue Jisọs?